Autoriteit woningcorporaties
Inspectie Leefomgeving en Transport

Woningcorporaties en de WNT in 2016

Autoriteit woningcorporaties
Inspectie Leefomgeving en Transport

Woningcorporaties en de WNT in 2016

Datum Maart 2018

Colofon

Uitgegeven door

Inspectie Leefomgeving en Transport
ILT/Autoriteit woningcorporaties

Graadt van Roggenweg 500 Utrecht
Postbus 16191, 2500 BD Den Haag

www.ilent.nl/onderwerpen/autoriteitwoningcorporaties/

Inhoud

Samenvatting **9**

1. Inleiding **11**
1.1 Inleiding 11
1.2 Verantwoording en leeswijzer 11

2. Overschrijdingen **13**
2.1 Bezoldiging 13
2.2 Ontslagvergoeding 13

3. Jaaranalyse **15**
3.1 Aantal topfunctionarissen in jaaranalyse 15
3.2 Leidinggevende topfunctionarissen 15
3.3 Toezichthoudende topfunctionarissen 16

Bijlage Aantal corporaties per bezoldigingsklasse en –maximum **17**

Samenvatting

De bezoldiging van de ruim 2.500 topfunctionarissen bij woningcorporaties voldeed in 2016 vrijwel altijd aan de Wet Normering Topinkomens. Er waren weliswaar 217 topfunctionarissen met een overschrijding van de individueel toepasselijke norm, maar dit was nagenoeg altijd het gevolg van legitieme motiveringen. Overgangsrecht is hierbij de meest voorkomende legitieme motivering. Het overgangsrecht wordt vanaf 2017 in enkele jaren afgebouwd. Bij zeven topfunctionarissen was er geen legitieme motivering voor de overschrijding waardoor deze classificeert als onverschuldigde betaling. De betreffende corporaties geven aan dat ze deze onverschuldigde betalingen terugvorderen, c.q. reeds kregen terugbetaald. Overschrijding van de individueel toepasselijke bezoldigingsnorm kwam in 2016 vooral voor bij leidinggevende topfunctionarissen.

Van de 27 ontslaguitkeringen die in 2016 werden betaald aan topfunctionarissen waren er drie hoger dan de norm van maximaal € 75.000 (op fulltime basis). Deze drie overschrijdingen houden verband met overgangsrecht en afspraken die ouder zijn dan de WNT.

Onder de niet-topfunctionarissen had niemand een bezoldiging boven de algemene WNT-norm van € 179.000 per jaar (op fulltime basis). Wel ontvingen 14 niet-topfunctionarissen een hogere ontslagvergoeding dan de algemene WNT-norm van maximaal € 179.000 (bij fulltime functievervulling). Deze hogere ontslagvergoedingen zijn nagenoeg altijd het gevolg van afspraken uit het vigerende sociaal plan.

In vergelijking met 2015 daalde het percentage leidinggevende topfunctionarissen met een overschrijding van de bezoldigingsnorm (van 46% naar 41% in 2016) en ook het percentage met een ontslagvergoeding boven de norm daalde (van 24% naar 14%). De gemiddelde bezoldiging voor een jaar fulltime functievervulling door een leidinggevende topfunctionaris daalde hierbij marginaal tot € 132.696 en de gemiddelde overschrijding van de bezoldigingsnorm steeg marginaal tot € 27.714. In verband met de vergelijkbaarheid tussen de jaren, is deze laatste informatie gebaseerd op een selectie van alle topfunctionarissen. In de selectie zijn alleen die topfunctionarissen meegenomen die gedurende het hele kalenderjaar een functie van minstens 0,1 fte vervulden en hiervoor meer dan € 1.500 aan bezoldiging ontvingen.

1 Inleiding

1.1. Inleiding

Deze notitie bevat informatie over de bezoldiging en ontslaguitkeringen aan topfunctionarissen en niet-topfunctionarissen bij woningcorporaties. Ook wordt ingegaan op de mate waarin normen worden overschreden die er zijn krachtens de sinds 1 januari 2013 geldende Wet Normering Topinkomens (WNT) en de krachtens deze wet gestelde sectorale normen voor woningcorporaties[1]. Op grond van de WNT is een overschrijding van de norm bij topfunctionarissen, tenzij legitiem gemotiveerd, een onverschuldigde betaling die de werkgever dient terug te vorderen. Legitieme motiveringen zijn onder meer overgangsrecht of betaling conform gerechtelijke uitspraak. Het overgangsrecht geldt een beperkt aantal jaren, en wordt op basis van de wet vanaf 2017 in enkele jaren afgebouwd.

Het door de WNT toegestane bezoldigingsmaximum voor een topfunctionaris bij een corporatie, hangt af van de bezoldigingsklasse waar de corporatie toe behoort gezien de kenmerken van de corporatie. Bijlage 1 bevat een overzicht met het aantal corporaties naar bezoldigingsklasse en bezoldigingsmaximum (bij full time functievervulling gedurende het hele jaar).

De Aw vervult inzake de WNT meerdere rollen. Naast de analyse in deze notitie, is de Aw ook toezichthouder. Voor deze rol als toezichthouder op de WNT-data steunt de Aw op de controlewerkzaamheden van accountants. Conform het controleprotocol WNT[2] dient de accountant bij zijn controle op de jaarrekening de naleving van de WNT immers te controleren. De Aw onderzoekt kwesties die hieruit naar voren komen, en legt waar nodig interventies op.

1.2. Verantwoording en leeswijzer

Deze notitie is wat betreft 2016 gebaseerd op gegevens die de corporaties aanleverden in de jaarlijkse opvraag van de Verantwoordingsinformatie over verslagjaar 2016 (dVi2016). In een beperkt aantal gevallen bleken gegevens niet of niet correct ingevuld. Bij berekeningen zijn ontbrekende of apert incorrecte gegevens voor zover ze de uitkomst van de berekening kunnen beïnvloeden niet meegenomen (zoals een functieomvang van 5 fte). De gegevens over 2015 zijn ontleend aan de WNT-jaaranalyse die het ministerie van BZK voor het laatst over verslagjaar 2015 opstelde en publiceerde als deel van de WNT-Jaarrapportage 2015.

Hoofdstuk 2 'Overschrijdingen' toont in welke mate er onder alle functionarissen voor wie de corporaties informatie aanleverden over 2016, sprake is van overschrijding van de normen voor bezoldiging, respectievelijk ontslagvergoeding.

---

[1] Zie www.topinkomens.nl voor het volledig wettelijke kader inzake de WNT bij woningcorporaties.

[2] Volgens het Contoleprotocol WNT dient de instellingsaccountant een ander dan goedkeurend oordeel af te geven indien de in de jaarrekening opgenomen financiële en niet-financiële bezoldigingsinformatie (zoals bedoeld in artikelen 4.1 en 4.2 WNT) niet volledig en juist is, correcties achterwege zijn gebleven en het bovendien gaat om materiële zaken. Ook dient de accountant het aan de minister van BZK te melden indien onverschuldigde betalingen aan (gewezen) topfunctionarissen niet zijn opgenomen in de jaarrekening of nog niet zijn terugbetaald, en wanneer er sprake is van ontbrekende gegevens of motiveringen die materieel zijn. De Aw checkt de controleverklaringen van de accountants en ontvangt van het ministerie de meldingen die de accountants deden over Toegelaten Instellingen op het terrein van de volkshuisvesting.

Ook wordt ingegaan op de motivaties voor deze overschrijdingen en terugvorderingen. Hierbij zijn vier categorieën topfunctionarissen onderscheiden:

a) Leidinggevende topfunctionarissen (zowel leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking als extern ingehuurde topfunctionarissen vanaf de 13e kalendermaand qua functievervulling. Voor beide geldt sinds 2016 dezelfde bezoldigingsnorm).
b) Toezichthoudende topfunctionarissen (voorzitters en leden van de RvC).
c) Extern ingehuurde topfunctionarissen in de 1e tot en met 12e kalendermaand van functievervulling (zij worden onderscheiden omdat voor hen sinds 2016 een aparte norm geldt).
d) Gewezen topfunctionarissen (dit zijn functionarissen die in de periode na 1 januari 2013 een functie als topfunctionaris hebben bekleed en na beëindiging van deze functie bij dezelfde instelling een functie als niet-topfunctionaris zijn gaan vervullen).

Hoofdstuk 3 'Jaaranalyse' toont de ontwikkeling in de bezoldiging en ontslaguitkering tussen 2015 en 2016 voor leidinggevende en toezichthoudende topfunctionarissen. De aantallen topfunctionarissen verschillen hierbij van die in hoofdstuk 2. Vanwege de vergelijkbaarheid met 2015, is de informatie over 2016 in hoofdstuk 3 namelijk op dezelfde wijze afgebakend als in de de WNT-jaaranalyse 2015 van het ministerie van BZK. Dit betekent dat:

- De jaaranalyse is beperkt tot alleen die topfunctionarissen die het hele jaar in dienst waren, tenminste € 1.500 aan bezoldiging ontvingen én een functie uitoefenden waarvan de omvang groter is dan 0,1 full time equivalent (fte).
- De gemiddelde bezoldiging aan leidinggevende topfunctionarissen gebaseerd is op fulltime basis. Hierbij is eerst voor elk van hen bepaald hoeveel bezoldiging zij zouden hebben ontvangen bij fulltime functievervulling. Vervolgens is het gemiddelde bepaald van deze bedragen die gelden bij fulltime functievervulling.

De jaaranalyse over 2015 was de laatste die de minister van BZK uitbracht voor publieke en semipublieke sectoren. Dit houdt verband met de evaluatiewet WNT. Vanaf verslagjaar 2016 is de WNT jaarrapportage beperkt tot een overzicht van geconstateerde overtredingen en getroffen handhavingsmaatregelen op grond van artikel 7.1 WNT.

2 Overschrijdingen

2.1 Bezoldiging

Onderstaande tabel laat zien hoeveel topfunctionarissen in totaal in 2016 actief waren in de woningcorporatiesector en hoeveel van hen een hogere bezoldiging ontvingen dan de individueel toepasselijke norm op basis van de WNT. De tabel laat eveneens zien dat voor verreweg de meeste topfunctionarissen met een overschrijding van de bezoldigingsnorm, deze overschrijding gemotiveerd is vanuit het overgangsrecht. Conform de WNT wordt in 2017 een begin gemaakt met de afbouw van het overgangsrecht. De afbouwperiode duurt enkele jaren. Bij enkele topfunctionarissen gelden nog andere motiveringen voor de hoge bezoldiging. In de overige gevallen geven de corporaties aan dat ze het onverschuldigd betaalde deel terugvorderen of dat het al is terugbetaald.

Tabel 1 Aantal topfunctionarissen en niet top-functionarissen met bezoldiging en overschrijding van bezoldigingsnorm

	Topfunctionarissen				Niet top-functio-narissen
	leiding-gevend	extern ingehuurd (kalendermaand 1 t/m 12)	toezicht-houdend	gewezen	
Totaal aantal	600	26	1856	48	4
Aantal met overschrijding (individueel) toepasselijke bezoldigingsnorm	203	1	1	12	3
Waarvan aantal bij wie					
- is teruggevorderd / terugbetaald	5	1		1	n.v.t.
- gevolg van overgangsrecht	195			12[A]	
- gevolg van afspraken over pensioenopbouw	1				
- gevolg van uitbetalen vakantie-uren	1				
- niet-materiële overschrijding	1				
- vevolg van nabetaling over 2015			1	1	
- betreft ontslagvergoeding					3

[A] Incl. 2 personen voor wie ook andere motivatie geldt, c.q. gedeeltelijk wordt teruggevorderd

Bij de niet-topfunctionarissen is er geen sprake van overschrijding van de bezoldiging. Volgens de opgave door de corporaties ontvingen in 2016 weliswaar drie niet-topfunctionarissen een hogere bezoldiging dan de algemene WNT-norm van maximaal € 179.000 (bij fulltime basis), maar uit de motiveringen blijkt dat de overschrijding voor elk van hen verband hield met een ontslaguitkering. Voor ontslaguitkeringen geldt evenwel een aparte norm. In verband hiermee is er voor geen van de niet-topfunctionarissen sprake van overschrijding van de bezoldigingsnorm.

2.2 Ontslagvergoeding

Uit onderstaande tabel is af te leiden dat in totaal 27 (gewezen) topfunctionarissen in 2016 een ontslagvergoeding ontvingen. Bij drie van hen bedroeg deze vergoeding meer dan de toepasselijke norm van maximaal € 75.000. Voor alle drie is de overschrijding het gevolg van overgangsrecht of afspraken die al dateren van voor de WNT.

In totaal 14 niet-topfunctionarissen ontvingen een ontslagvergoeding die hoger was dan de norm van ten hoogste 12 maanden bezoldiging tot maximaal € 179.000 (naar rato van deeltijdfactor). De hoge ontslaguitkering is 13 keer gemotiveerd op grond van het vigerende sociale plan en 1 keer op basis van een wederzijds overeengekomen vaststellingsovereenkomst.

Tabel 2 Aantal topfunctionarissen en niet top-functionarissen met ontslagvergoeding en overschrijding van hiervoor geldende norm

	Topfunctionarissen				Niet top-functio-naris
	leiding-gevend	extern ingehuurd (kalendermaand 1 t/m 12)	toezicht-houdend	gewezen	
Totaal aantal	21	0	1	5	22
Aantal met overschrijding	3	n.v.t.	0	0	14
Waarvan aantal dat gevolg is van onderstaande motivaties:					
- overgangsrecht /afspraken daterend van voor de WNT	3				
- sociaal plan					13
- overeengekomen in wederzijdse vaststellingsovereenkomst					1

3 JAARANALYSE

3.1 Aantal topfunctionarissen in de jaaranalyse

Voor de jaaranalyse zijn de gegevens gebruikt van in totaal 425 leidinggevende topfunctionarissen en 1.355 toezichthoudende topfunctionarissen. Dat zijn er minder dan in hoofdstuk 2. Voor de jaaranalyse worden namelijk alleen de gegevens van topfunctionarissen bezien die het hele jaar actief waren in een functie van ten minste 0,1 fte en hiervoor meer dan € 1.500 aan bezoldiging ontvingen. Deze criteria zijn in het verleden door het ministerie van BZK ontwikkeld.

Uit onderstaande tabel is op te maken dat het merendeel van de 175 leidinggevende en 501 toezichthoudende topfunctionarissen die buiten de jaaranalyse bleven, niet het hele jaar actief was. De aantallen die afvielen vanwege een erg lage bezoldiging of geringe functieomvang zijn lager.

Tabel 3: Aantal topfunctionarissen met bezoldiging, opgegeven en in jaaranalyse

	Totaal opgegeven	**Van wie in jaaranalyse**		**Redenen waarom niet in jaaranalyse[A]**		
		wel	niet	Niet hele jaar actief	bezoldiging ≤€ 1.500	< 0,1 fte functie-vervulling
Leidinggevende topfunctionarissen	600	425	175	111	53	38[B]
Toezichthoudende topfunctionarissen	1.856	1.355	501	447	151	n.v.t.

[A] Doordat sommige topfunctionarissen vanwege meerdere redenen niet zijn opgenomen in de analyse, is de som van alle redenen hoger dan het aantal topfunctionarissen dat niet in de jaaranalyse is opgenomen.
[B] Inclusief 7 functionarissen voor wie de functie omvang in fte ontbreekt.

3.2 Leidinggevende topfunctionarissen

De gemiddelde bezoldiging op fulltime basis daalde in 2016 marginaal (tabel 4). Meer opvallend is de daling van het percentage leidinggevende topfunctionarissen met een overschrijding van de individueel toepasselijke bezoldigingsnorm. Deze daling ontstaat mede doordat leidinggevende topfunctionarissen met een bezoldiging boven de norm deels uitstromen, bijvoorbeeld door pensioen. In 2016 blijkt de gemiddelde overschrijding van de norm marginaal hoger dan in 2015.

Ook hier blijkt overgangsrecht de meest voorkomende motivering voor leidinggevende topfunctionarissen met een overschrijding (171). Conform de WNT start de afbouw van het overgangsrecht in 2017. Voor de vier overige topfunctionarissen met een overschrijding is er twee keer sprake van een onverschuldigde betaling die wordt teruggevorderd, wordt de overschrijding voor een derde functionaris gemotiveerd op basis van afspraken over de pensioenopbouw en is de overschrijding bij de vierde dusdanig klein dat deze niet materieel is.

Het totaal aantal leidinggevende topfunctionarissen in de jaaranalyse daalde. De fusies tussen woningcorporaties dragen hieraan bij.

Tabel 4 Bezoldigingsinformatie leidinggevende topfunctionarissen

	2016	2015
Aantal in jaaranalyse	425	472
Aantal topfunctionarissen met overschrijding van norm	175	208
% Bezoldigingen boven de norm	41%	46%
Gemiddelde bezoldiging (x € 1)	132.696	134.075
Gemiddelde overschrijding van norm (x € 1)	27.714	27.377

In 2016 ontvingen 22 voormalige leidinggevende topfunctionarissen een beëindigingsuitkering. Voor 3 personen (14%) was deze ontslagvergoeding hoger dan de individueel toepasselijke norm van maximaal € 75.000. Voor alle drie is de overschrijding gemotiveerd op grond van afspraken die dateren van voor de WNT, c.q. overgangsrecht. In vergelijking met 2015 is de gemiddeld uitgekeerde ontslagvergoeding sterk gedaald evenals de gemiddelde overschrijding van de norm. De hoge gemiddelden in 2015 waren overigens mede gevolg van enkele zeer hoge ontslagvergoedingen die op grond van rechterlijke uitspraken in 2015 waren uitgekeerd.

Tabel 5 Ontslagvergoedingen voor leidinggevende topfunctionarissen

	2016	2015
Aantal opgegeven	21	21
Aantal topfunctionarissen met overschrijding van norm	3	5
% Bezoldigingen boven de norm	14%	24%
Gemiddelde ontslagvergoeding (x € 1)	50.313	89.885
Gemiddelde overschrijding van norm (x € 1)	14.580	161.721

3.3 Toezichthoudende topfunctionarissen

Onder de toezichthoudende topfunctionarissen steeg de gemiddeld bezoldiging in 2016 ten opzichte van 2015 met ongeveer 6% tot € 9.674. Bij niemand was sprake van overschrijdingen van de individueel toepasselijke bezoldigingsnorm.

Tabel 6 Bezoldigingsinformatie toezichthoudende topfunctionarissen

	2016	2015
Aantal in jaaranalyse	1.355	1.517
Gemiddelde bezoldiging (x € 1)	9.674	9.013
Aantal topfunctionarissen met overschrijding van norm	0	0

In 2016 ontving één toezichthoudend topfunctionaris een beëindigingsuitkering van € 500.-. Hierbij is geen sprake van overschrijding van de norm. In 2015 werd geen enkele beëindigingsuitkering betaald aan toezichthoudende topfunctionarissen.

Bijlage Aantal corporaties per bezoldigingsklasse en -maximum

Krachtens de WNT hangt de toepasselijke norm voor de bezoldiging van topfunctionarissen bij een corporatie af van de bezoldigingsklasse en het bijbehorende bezoldigingsmaximum dat voor deze corporatie geldt op basis van de Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen toegelaten instellingen volkshuisvesting 2014. Er zijn acht bezoldigingsklassen.

Onderstaande tabel toont voor iedere bezoldigingsklasse de hoogte van het bezoldigingsmaximum en het aantal corporaties dat in 2016 in deze klasse valt.

Tabel 7 Aantal corporaties naar bezoldigingsklasse en bijgehorend bezoldigingsmaximum, 2016

Bezoldigingsklasse	Bezoldigingsmaximum in 2016	Aantal corporaties
A	€ 83.000	38
B	€ 94.000	40
C	€ 105.000	34
D	€ 113.000	18
E	€ 131.000	66
F	€ 150.000	68
G	€ 168.000	37
H	€ 179.000	34

Dit is een uitgave van de

Inspectie Leefomgeving en Transport

Postbus 16191 | 2500 BD Den Haag
088 489 00 00

https://www.ilent.nl/onderwerpen/autoriteitwoningcorporaties/
Maand en jaar van uitgifte